

'Citta diffusa', 'verstrooide stad', 'Nevelstad', 'after-sprawl'... het zijn enkele recente concepten die getuigen van het feit dat het hedendaagse onderzoek naar Europese verstedelijking en stedelijkheid zijn blik heeft verwijd naar gebieden buiten de traditionele stadskernen en hun voorsteden. De perspectiefwissel lijkt vanzelfsprekend. Ongeveer tachtig procent van de Europese bevolking leeft vandaag in stedelijke gebieden. Van de resterende twintig procent houdt het leeuwendeel er een quasi-stedelijke leefwijze op na. Leven in Europa lijkt haast per definitie stedelijk te zijn. De contouren van een veralgemeende stedelijke conditie tekenen zich af.

Deze nieuwe conditie omvat mutaties in zowel de fysieke geleiding van de stedelijke ruimte als de beleving (toe-eigenen en bewonen) en de betekenis (conceptualiseren en beeldvorming) van die ruimte. Op het niveau van de geleiding wordt de Europese stedelijke ruimte in toenemende mate gekenmerkt door een disperse of verstrooide morfologie, die tegelijkertijd het resultaat is van intentionele ingrepen en van de groei van belangrijke stedelijke kernen. Volgens sommigen is het vandaag uiterst problematisch om van Europese steden te spreken. André Corboz gelooft dat de hedendaagse Europese stedelijke conditie wordt gekenmerkt door 'verstedelijkte regio's die ketens vormen' en 'megalopolissen die alsmaar grotere oppervlakten bedekken'. Hij stelt: 'Weldra zal Europa één stedelijke nevel zijn.'²

Ook op het vlak van de beleving (toe-eigenen en bewonen) gaat de nieuwe stedelijke conditie gepaard met belangrijke verschuivingen. Landelijke gebieden huisvesten in toenemende mate stedelijke programma's (wonen, diensten) en steden verliezen hun centrumfunctie: de periferie wordt stedelijk en de stad wordt perifeer. Ten slotte is ook de betekenis (conceptualiseren en beeldvorming) van de stedelijke ruimte onderhevig aan sterke verandering. De – in de stedenbouw en ruimtelijke planning van oudsher gehanteerde – dichotomie tussen *urbs* en *rus*, stad en land, komt in toenemende mate onder druk te staan. Zowel de specifieke geleiding van de hedendaagse stedelijke ruimte als de beleving ervan lijken steeds moeilijker te verklaren vanuit de traditionele tweedeling. Enkel vanuit een problematisch perspectief kan het land nog worden beschouwd als het authentieke, lege en groene negatief van de stad.

Citta diffusa, 'scattered city', *Nevelstad*, 'after-sprawl' . . . these are a few of the recent concepts that testify to the fact that contemporary research into European urbanisation and urban living has shifted its view to areas outside the traditional urban centres and their suburbs. This change of perspective appears obvious. Today, about eighty percent of the European population lives in urban areas. Of the remaining twenty percent, the majority maintains a quasi-urban lifestyle. It seems that living in Europe is by definition urban. The outlines of a generalised urban condition are becoming visible.

This new condition includes mutations both in the physical articulation of the urban space and in the experience (appropriation and occupation) and meaning (conceptualisation and image-forming) of this space. When it comes to articulation, the European urban space is increasingly characterised by a dispersed or scattered morphology, which is the result of both intentional changes and the growth of major urban centres. Some say that nowadays it is extremely problematic to speak of European cities. André Corboz believes that the contemporary European urban condition is characterised by 'urbanised regions that form chains' and 'megalopolises that cover ever-larger areas'. He says that, 'Europe will soon be a single urban fog'.²

The new urban condition is also coupled with substantial shifts when it comes to experience (appropriation and occupation). Rural areas increasingly accommodate urban programmes (housing, services) and cities and towns are losing their function as centres: the periphery is becoming urban and the city peripheral. Lastly, the meaning (conceptualisation and image-forming) of the urban space is subject to radical change. The dichotomy between *urbs* and *rus*, city and country, used in urban and environmental planning since time immemorial, is coming under increasing pressure. Both the specific articulation of the contemporary urban space and the experience of it seem increasingly difficult to explain on the basis of this traditional division. It is only on the basis of a problematic perspective that the countryside can still be considered as the authentic, empty and green negative image of the city.

¹
Van Dale dictionary; actually 'the country in the city, i.e. a place of

habitation that combines the advantages of the city and the country.

²
André Corboz, 'De stedebouw van de twintigste eeuw: een profiel',

Archis, no. 5, 1992, pp. 49-52.

De aanleidingen om nieuwe concepten, modellen of metaforen te bedenken, die recht doen aan de hedendaagse stedelijke conditie, zijn legio. De recente vakliteratuur staat bol van de neologismen: suburbanisatie, rurbanisatie, peri-urbanisatie... Misschien dient de traditionele tweedeling tussen stad en land echter niet zo licht te worden opgegeven. In de wetenschap dat ze problematisch is, biedt de dichotomie immers de mogelijkheid om beide ruimten te denken, niet zozeer vanuit een perspectief van tegenstelling of dominantie, maar veeleer vanuit een zekere complementariteit. Stad en land dus niet als antipoden, maar eerder als een dialectisch begrippenpaar: *rus in urbe*.

Vanuit dit perspectief onderzoeken de bijdragen in deze OASE nr. 60 de geleding, de beleving en de betekenis van de hedendaagse relatie tussen stad en land in Nederland en België.

De bijdrage van Dirk Sijmons en Lodewijk van Nieuwenhuijze maakt de balans op van het instrumentarium van de stedenbouw- en planningsdiscipline. Aan de hand van een nauwgezette evaluatie van de 'contourenbenadering', die werd voorgesteld in de Nederlandse *Vijfde Nota voor de Ruimtelijke Ordening*, reflecteren de auteurs over de aard en draagkracht van de instrumenten waarover de disciplines beschikken in het aanzicht van de hedendaagse stedelijke conditie. De tekst van Sijmons en Van Nieuwenhuijze illustreert de noodzaak van genuanceerde instrumenten die plaats bieden aan de complexiteit en het hybride karakter van de hedendaagse stedelijke conditie. Het is een pleidooi om opnieuw aansluiting te zoeken bij de Nederlandse traditie van het ruimtelijke ontwerp, die niet zozeer uitgaat van de zonering van functies, maar veeleer van een synthetisch moment dat het specifieke potentieel van stad en land tracht te onderkennen.

Ook de bijdrage van Michael Ryckewaert gaat in op het algemene of generieke karakter van het instrumentarium dat de ruimtelijke planning en stedenbouw vandaag in stelling brengen. Zijn breedvoerige analyse van woonpatronen in de Vlaamse Nevelstad toont aan hoe de ruimtelijke karakteristieken van de hedendaagse stedelijke conditie zijn te verklaren zowel vanuit de fysieke randvoorwaarden van het cultuurlandschap waarin ze zich bevinden, als vanuit min of meer coherente stedenbouwkundige en beleidsmatige beslissingen. Ryckewaert schetst een stadslandschap dat wordt

There are plenty of occasions for devising new concepts, models and metaphors that do justice to the contemporary urban condition. Recent specialist literature is bursting with neologisms: suburbanisation, rurbanisation, peri-urbanisation, and so on. But perhaps the traditional division between city and country should not be abandoned so lightly. After all, knowing that it is problematical, the dichotomy offers the possibility of conceiving the two spaces, not so much from the point of view of contrast or dominance, but rather from that of a certain complementarity. The city and the country not as antipodes, in other words, but rather as a pair of dialectical concepts: '*rus in urbe*'.

It is from this point of view that the articles in *OASE* no. 60 probe the articulation, the experience and the meaning of the contemporary relationship between city and country in the Netherlands and Belgium.

The article by Dirk Sijmons and Lodewijk van Nieuwenhuijze takes stock of the range of instruments used by the urban development and planning disciplines. On the basis of a meticulous evaluation of the 'contour approach', which was proposed in the Dutch *Fifth Memorandum on Physical Planning*, the authors reflect on the nature and capacities of the instruments the disciplines have at their disposal when faced with the contemporary urban condition. Sijmons' and Van Nieuwenhuijze's article illustrates the necessity for subtle instruments that provide space for the complexity and hybrid nature of the contemporary urban condition. It is an argument for a renewed adherence to the Dutch tradition of spatial design, which is based not so much on the zoning of functions as on a synthesis that tries to distinguish the specific potential of the city and the country.

Michael Ryckewaert's article also examines the general or generic nature of the instruments applied by physical planning and urban development today. His broad analysis of housing patterns in the Flemish *Nevelstad* demonstrates that the spatial characteristics of the contemporary urban condition can be explained on the basis both of the physical preconditions of the man-made landscape in which they are to be found and of more or less coherent urban development and policy decisions. Ryckewaert outlines an urban landscape characterised by diver-

gekenmerkt door diversiteit en specificiteit en dus geenszins kan worden gevat in rigide functionele zoneringen of dichotomische categorieën. Tegelijkertijd is de analyse van Ryckewaert een onderkenning van de kwaliteiten van perifere woongebieden en suggereert ze zo een aanknopingspunt voor eventuele verdere planmatige omgang met deze omgevingen.

Waar de bijdrage van Ryckewaert eerder een analytische benadering van het wonen omvat, is het stuk van Jaap van den Bout en Franz Ziegler veeleer een verkennend onderzoek naar de specifieke ruimtelijke en landschappelijke karakteristieken die landelijk wonen vandaag zouden kunnen onderscheiden van stedelijk wonen. De auteurs stellen daarvoor de scheiding tussen het openbare en het private domein centraal. Stedelijk wonen wordt volgens Van den Bout en Ziegler gekenmerkt door een strikte scheiding tussen privaat en publiek, terwijl het landelijke wonen juist wordt gekarakteriseerd door een afhankelijkheidsrelatie tussen het private en het openbare domein. De auteurs onderkennen een aantal potenties en kwaliteiten van landelijk wonen gezien vanuit het enkelvoudige huis, maar stellen tegelijkertijd ook de vraag naar de ruimtelijke resultante (verkavelingspatroon, nederzettingsvorm) die een optelling van zulke woondomeinen levert. Van den Bout en Ziegler stellen dat de bestaande ruimtelijke, landschappelijke en infrastructurele karakteristieken de draagkracht van het landschap bepalen en richtinggevend moeten zijn voor verdere ontwikkelingen. Enkel op die wijze kan landelijk wonen volgens de auteurs worden gebruikt om nieuwe kwaliteiten in het landelijke gebied te introduceren.

Dat de nieuwe verhouding tussen stad en land niet enkel een ruimtelijke en functionele realiteit behelst, maar ook een specifieke betekenisrelatie tot de ruimte vertegenwoordigt, wordt duidelijk in de bijdrage van Joks Janssen. Door middel van een nauwkeurige analyse van de representatie van Noord-Brabant in het provinciale planningsdiscours illustreert Janssen hoe het behoud en het herstel van het traditionele platteland sinds de Tweede Wereldoorlog het provinciale ruimtelijke beleid stuurden. Het 'landelijke' blijkt een persistente semantische categorie die culturele uniciteit, stabiliteit en permanentie moet vertegenwoordigen in een snel moderniserende regio. Precies daar ligt volgens Janssen de paradox van het

sity and specificity, that can therefore in no way be contained in rigid functional zoning or dichotomous categories. At the same time, his analysis is a recognition of the qualities of peripheral housing areas and thus suggests a starting point for possible further plan-based handling of these environments.

Whereas Ryckewaert's article offers a more analytical approach to living, the piece by Jaap Van den Bout and Franz Ziegler is much more of an exploratory study of the specific spatial and landscape characteristics that might distinguish rural from urban living today. To this end the authors focus on the distinction between the public and private domains. According to them, urban habitation is characterised by a strict distinction between private and public, while country living is characterised precisely by a relationship of dependence between the private and the public domains. The authors identify a number of strengths and qualities in rural habitation from the point of view of the single house, but at the same time also raise the question of the spatial consequences (land division patterns, form of settlement) that yields a sum of such housing areas. Van den Bout and Ziegler say that the existing spatial, landscape and infrastructural characteristics determine the capacity of the landscape and should indicate the direction of further developments. According to them, this is the only way rural habitation can be used to introduce new qualities into the rural area.

Joks Janssen's article makes it clear that the new relationship between city and country involves not only a spatial and functional reality, but in its meaning also represents a specific relationship with space. By means of a precise analysis of the representation of North Brabant in the provincial planning discourse, Janssen illustrates how the preservation and restoration of the traditional countryside since World War II has guided the spatial policy of the province. 'Rural' turns out to be a persistent semantic category that has to represent cultural unicity, stability and permanence in a region that is rapidly modernising. According to Janssen it is precisely here that the paradox of the planning discourse in North Brabant lies, and also in planning in general; as a discipline that arose out of the modernisation of society, planning is by its very nature opposed to the traditional substance of the landscape.

planningsdiscours van Noord-Brabant in het bijzonder en van de planologie in het algemeen; als discipline die ontstond uit de modernisering van de samenleving is de planning van oorsprong tegengesteld aan de traditionele lading van het landschap.

Dat de dichotomie tussen stad en land ter discussie wordt gesteld, betekent ook voor de architectuur het verlies van een van haar belangrijkste referentiekaders. Paul Vermeulen betoogt in zijn bijdrage dat de architect zijn heimwee naar stedelijke of natuurlijke ongereptheid moet opgeven en de verdunde stad, het getransformeerde dorp en het aangetaste landschap als waardevolle werkterreinen dient te beschouwen. In de Vlaamse Nevelstad zijn stad en platteland gelijkwaardige en geldige opties voor de architect-ontwerper. Precies daarom verwacht Vermeulen een duidelijke stellingname van de architectuur. Het oprichten van mentale constructies die de verschillen tussen stad en land onderlijnen, is volgens Vermeulen de taak van de architect. Alleen zo levert de architectuur volgens hem een belangrijke bijdrage aan de nieuwe stedelijke conditie.

Het duiden van de relatie tussen geleding, beleving en betekenis is steeds de belangrijkste preoccupatie van de stedenbouw en de planning geweest. Ook binnen de hedendaagse Europese stedelijke conditie blijft deze bekommernis meer dan opportuun. Om op een verantwoorde manier om te gaan met de voortdurende Europese verstedelijking, is er permanent behoefte aan oorspronkelijke denkkaders. De teksten die in dit nummer van *OASE* zijn opgenomen, kunnen worden beschouwd als bijdragen aan het debat over deze denkkaders. Niet zozeer vanuit een utopisch of speculatief standpunt, maar veeleer vanuit een analyserend en evaluerend perspectief schetsen zij de contouren van een ander stedelijk denken.

Tom Avermaete, namens de kernredactie: Tom Avermaete en Marcel Musch

The fact that the dichotomy between city and country is questioned also means that architecture loses one of its most important frames of reference. In his article, Paul Vermeulen argues that the architect must give up his nostalgia for unspoilt urban or natural areas and see the diluted city, the transformed village and eroded landscape as a worthy field of work. In the Flemish *Nevelstad*, city and country are equal and valid options for the architect-designer. This is precisely why Vermeulen expects architecture to take up a clear position. He thinks that the erection of mental constructions that emphasise the differences between city and country is a task for the architect. It is only in this way that architecture will make a valuable contribution to the new urban condition.

The interpretation of the relationship between articulation, experience and meaning has always been the most important preoccupation of urban development and planning. This concern also remains more than opportune in the contemporary European urban condition. There is a constant need for original conceptual frameworks in order to deal soundly with ongoing European urbanisation. The articles in this issue of *OASE* can be seen as contributions to the debate on these conceptual frameworks. They sketch the outlines of a different urban thinking, not so much from a utopian or speculative point of view, but rather from an analytical and evaluative angle.

Tom Avermaete, on behalf of the editors for this issue: Tom Avermaete and Marcel Musch

abonnement / subscription

Jaarabonnement (3 nummers) € 50
Gereduceerd (studenten, CJP) € 35
Instellingen € 75

Subscription per volume (3 issues)
(outside the Netherlands and Belgium)
€ 75 postage included

naam / name

adres / address

postcode en plaats / zip and city

land / state and country

vanaf / starting from #

() normaal tarief

() gereduceerd tarief

() instellingentarief

Stuur deze kaart naar / Send this card to: Uitgeverij SUN / BDC

Antwoordnummer 26 / 7940 VB Meppel / The Netherlands / T: 31(0)522 237555
of fax naar / or fax to: 31(0)522 253864

of meld u aan via / or subscribe by e-mail: bdc@bdc.boom.nl

Jaarabonnement (3 nummers) € 50
Gereduceerd (studenten, CJP) € 35
Instellingen € 75

Subscription per volume (3 issues)
(outside the Netherlands and Belgium)
€ 75 postage included

naam / name

adres / address

postcode en plaats / zip and city

land / state and country

vanaf / starting from #

() normaal tarief

() gereduceerd tarief

() instellingentarief

Stuur deze kaart naar / Send this card to: Uitgeverij SUN / BDC

Antwoordnummer 26 / 7940 VB Meppel / The Netherlands / T: 31(0)522 237555
of fax naar / or fax to: 31(0)522 253864

of meld u aan via / or subscribe by e-mail: bdc@bdc.boom.nl

Tijdschrift voor architectuur / Architectural Journal

OASE

Tijdschrift voor architectuur / Architectural Journal

OASE

Uitgeverij SUN / BDC

Antwoordnummer 26

7940 VB Meppel

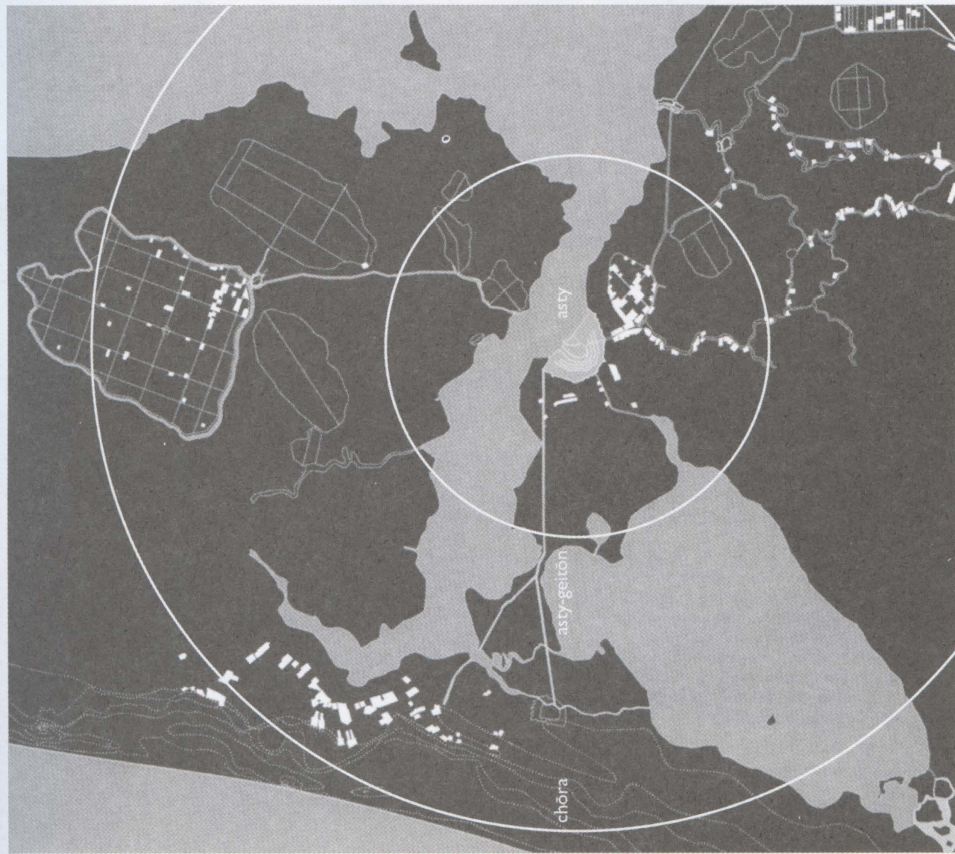
The Netherlands

Uitgeverij SUN / BDC

Antwoordnummer 26

7940 VB Meppel

The Netherlands

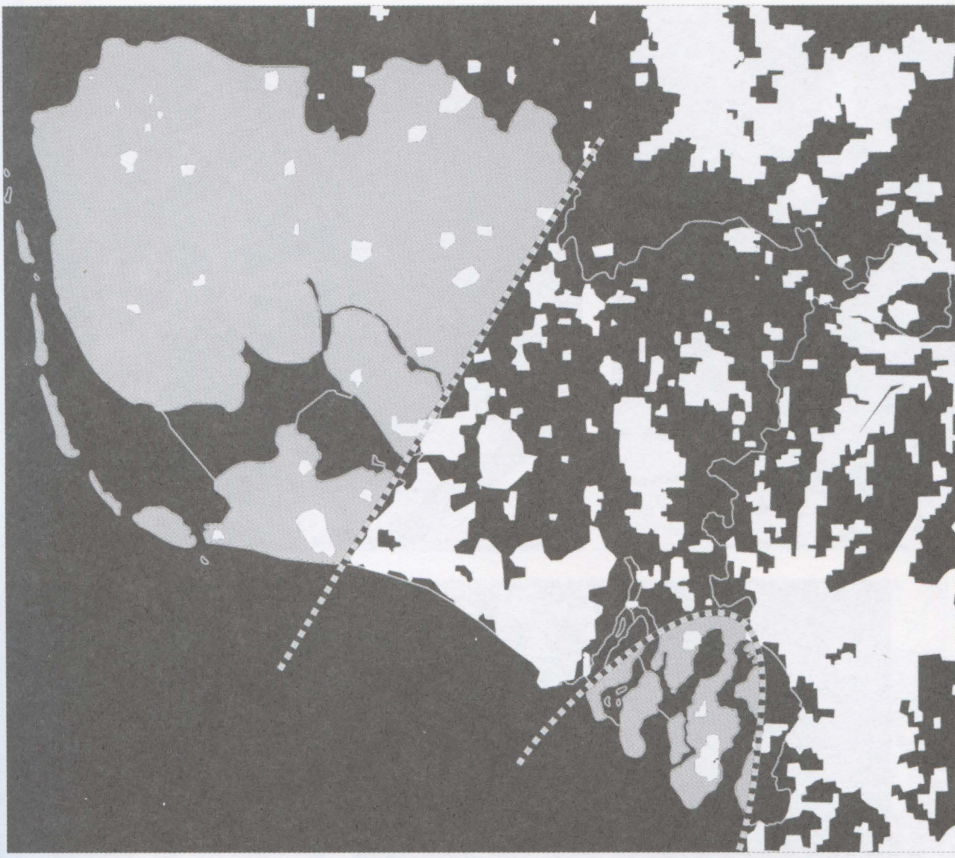

1 . 2
: . :
: . :
: . :

1
The Greeks were already using a generous 'red contour'. The urban domain was divided into three zones: the city centre (asty), the suburban zone (asty-geiton) and around this the widest urban territorial sphere of influence (chora). In the drawing the three zones

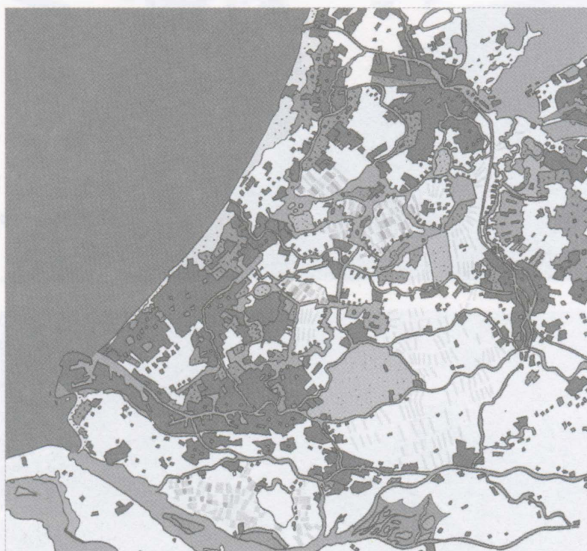
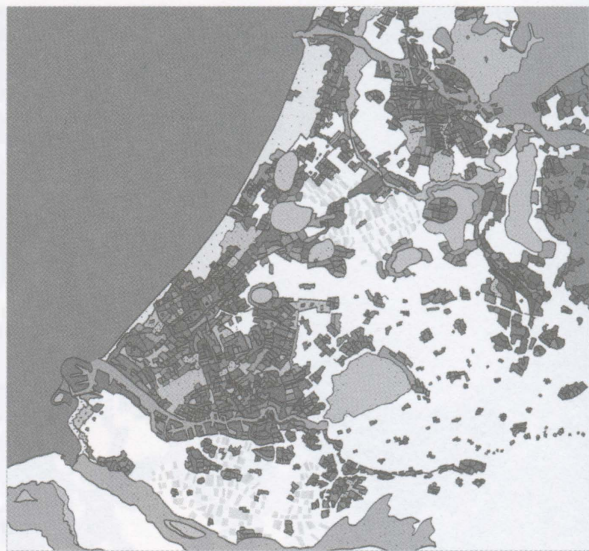
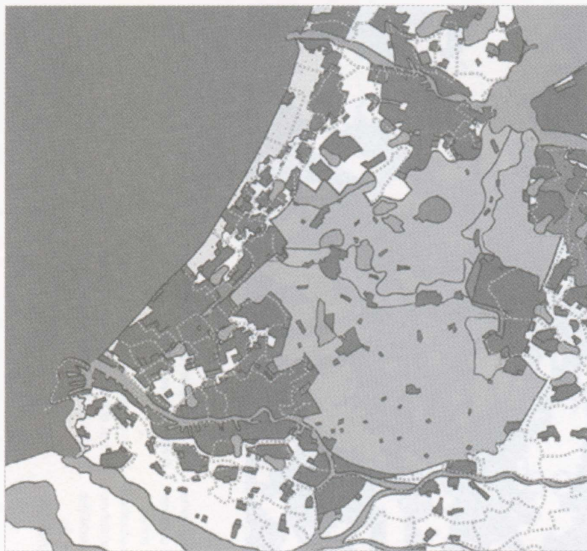
2
are projected onto the seven-teenth-century map of Amsterdam.

The red-green macro-gradient on the scale of the West European lowland metropolises

1
De Grieken hanteerden al een ruime 'rode contour'. Het stedelijk domein werd onderscheiden in drie zones: het stadscentrum (asty), de suburban zone (asty-geiton) en daaromheen de meest ruime territoriale stedelijke territoriale invloed (chora). In de tekening zijn de drie zones geprojecteerd op het zeventiende-eeuwse Amsterdamse domein.

2
De rood-groene macrogradient op het schaalniveau van de West-Europese laaglandmetropool

3 • 4	6 • 7
• 5 •	8 • 9
• • •	• 10 •

3

Scenario 1: *trust in red contours*

4

Scenario 2: *trust in green contours*

5

Scenario 3: *relaxed scenario*

6

Layer 1: *future water management*

7

Layer 2: *infrastructural planning*

8

Layer 3: *decisions on occupation*

9

The layer-approach applied in the Leiden-Haarlem-Amsterdam region shows the 'Urban Landscape' variant where among other things an inner reservoir system is a local bearer of or setting for new sub-urban environments.

10

Even in village expansions, sticking within a strict red contour is not always the most elegant solution. Dreischor in Zeeland is a good example of how the integration of blue/green and red initiatives can lead to a more attractive expansion strategy.

3

Scenario 1: *vertrouw op rode contouren*

4

Scenario 2: *vertrouw op groene contouren*

5

Scenario 3: *ontspannen scenario*

6

Laag 1: *de waterstaatkundige toekomst*

7

Laag 2: *de infrastructuurplanning*

8

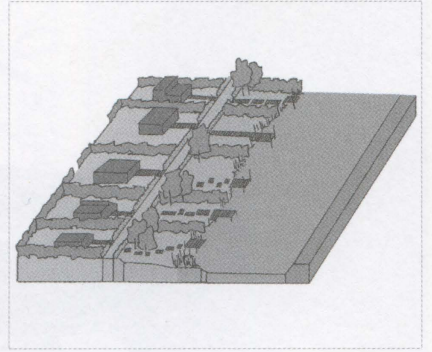
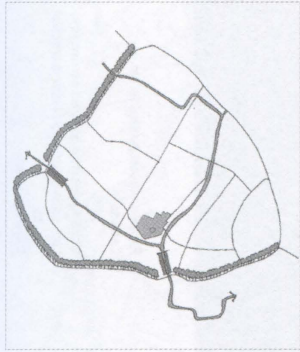
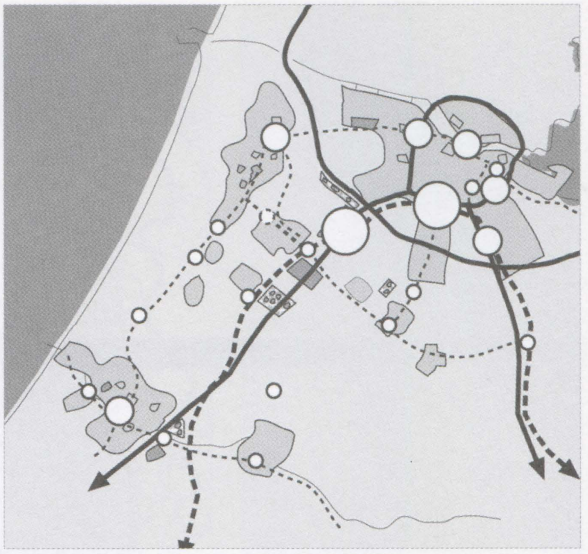
Laag 3: *beslissingen over de occupatie*

9

De lagenbenadering toegepast in de regio Leiden-Haarlem-Amsterdam; getoond wordt de variant 'Stadslandschap' waar o.m. een tussenboezemsysteem plaatselijk de drager is van c.q. het decor vormt voor nieuwe suburbane milieus.

10

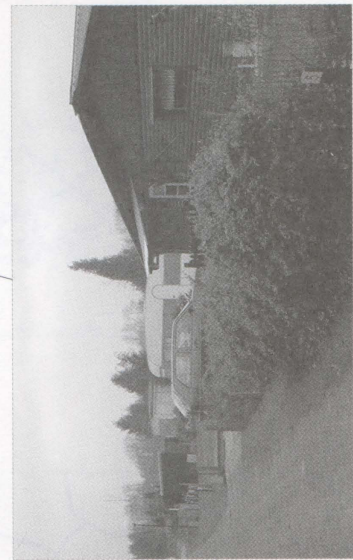
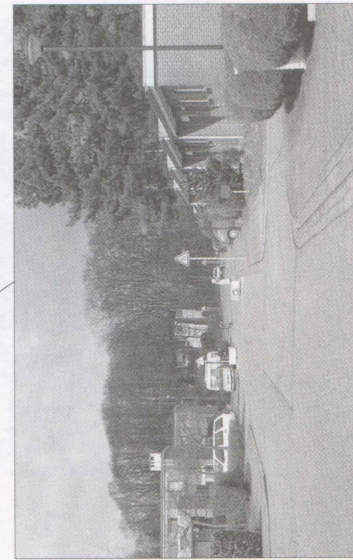
Ook bij dorpsuitbreidingen is aanpakken binnen een strakke rode contour niet altijd de meest elegante oplossing. Voorbeeld: Dreischor (Zeeland) waar integratie van blauw/groen en rode initiatieven tot een mooiere uitbreidingsstrategie aanleiding geeft.

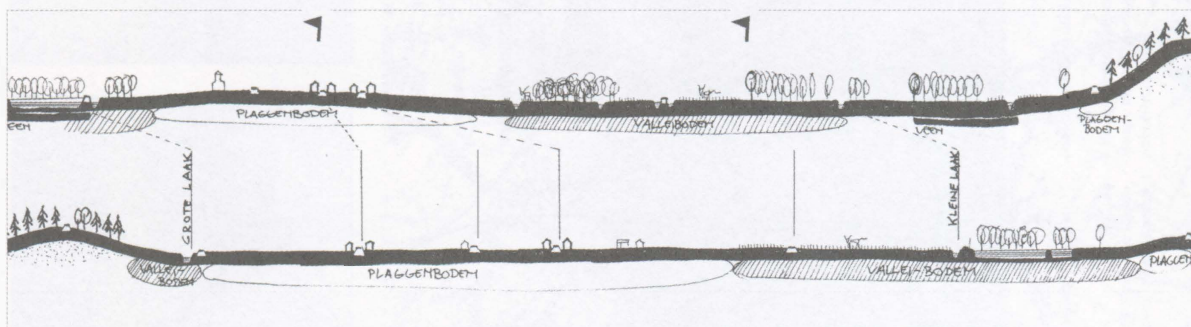

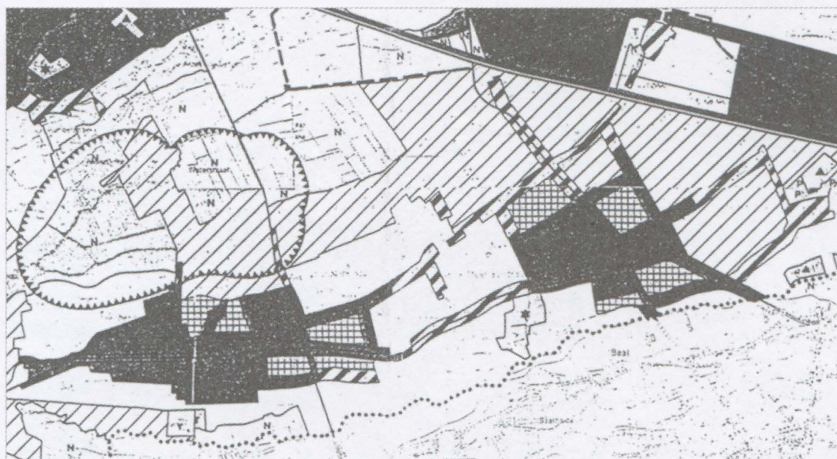
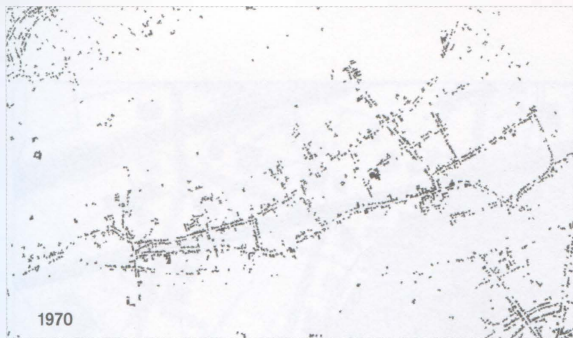

•	•	•	•
•	11	•	•
•	•	•	•
•	12	•	•
•	•	•	•
13	14	15	

11	11	14	14
Ribbon development in Vorst-Laakdal	Lintbebouwing in Vorst-Laakdal	A social housing district	Een sociale woningbouwwijk
12	12	15	15
Urban patterns around an important railway junction near Aarschot	Verkevelingspatronen rondom het spoorwegknooppunt nabij Aarschot	A camping site for permanent residence around the Ourodenberg ribbon of hamlets	Een camping met permanente bewoning rondom het gehuchten-lint Ourodenberg
13	13		
Caravan sites	Woonwagenterreinen		

18 • 18	18 • 18
• 16 •	• 18 •
• 17 •	• • •

16

The settlement structure of Vorst at the end of the *Ancien Régime* (based on the Ferraris map of about 1770)

17

Sections through the pedological composition of the settlement structure. Turf = Peat. Valleigronden = Valley ground: alluvial soil, heavy clay and sandy loam, deposited as river silt. This soil distinguishes itself from the adjacent sandy ground. Plaggenbodem = Turfed fields on sandy soil:

dry, unfertile, sandy ground that has been enriched by adding (peat) turfs and manure over the years.

18

Evolution of the building pattern in Vorst and the Regional Plan with various housing zones (black = residential area, checked = housing expansion area, diagonally shaded = residential area with rural character)

16

De nederzettingsstructuur van Vorst op het einde van het *Ancien Régime* (gebaseerd op de Ferriskaart ca. 1770)

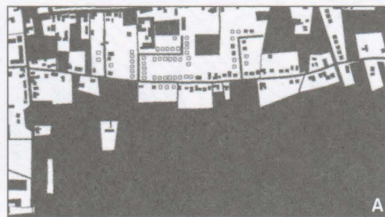
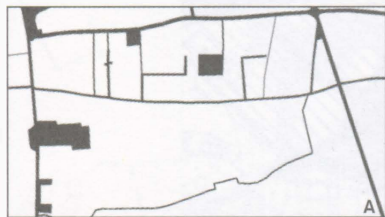
17

Doorsneden door de bodemkundige opbouw van de nederzettingsstructuur. Valleigronden: alluviale bodem, zwaardere klei en zandleem ontstaan als slib van rivierafzetting, deze gronden onderscheiden zich van de naastliggende drogerezandgronden. Plaggenbodem: drogere onvruchtbare zandgronden waar-

van de toplaag door jarenlange bemesting met een mengsel van plaggen en dierlijk mest zijn verrijkt (graszoden van heidegrond).

18

Evolutie van het bebouwingspatroon van Vorst en het Gewestplan met diverse woonzones (zwart = woongebied, geruit = woonuitbreidingsgebied, gearceerd = woongebied met landelijk karakter)

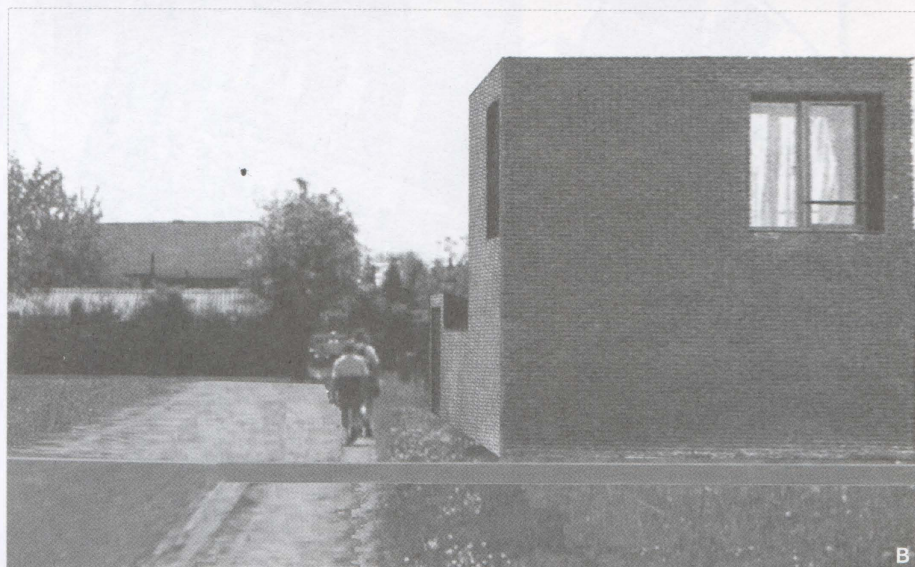
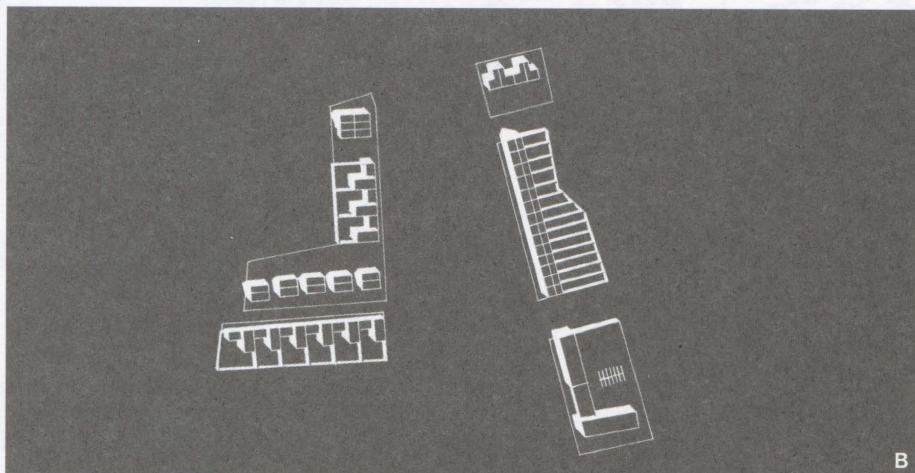
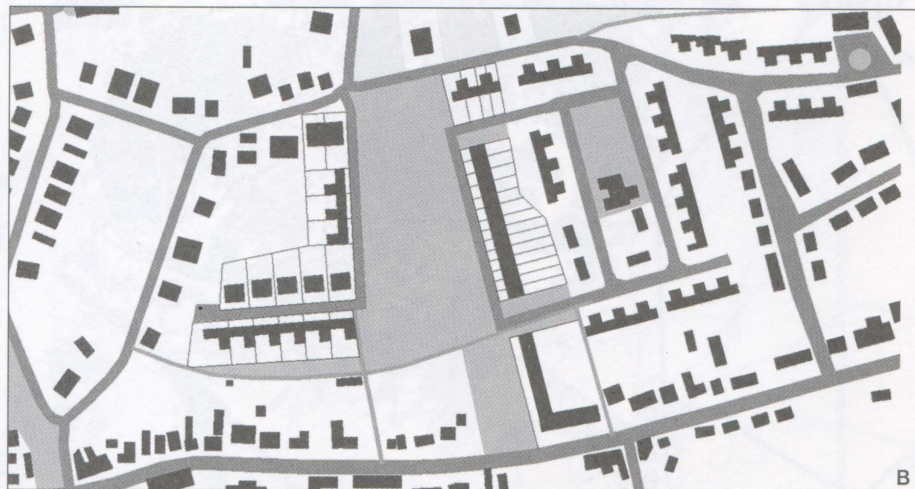
• 19 •	• • •
• 20 •	• 21 •
• • •	• • •

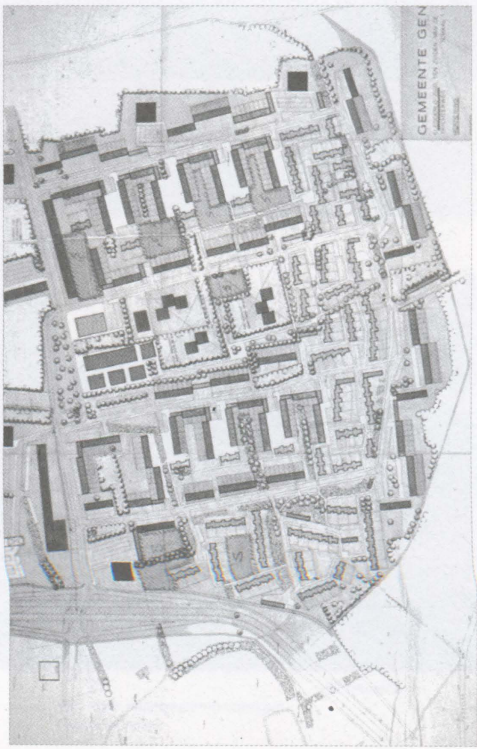
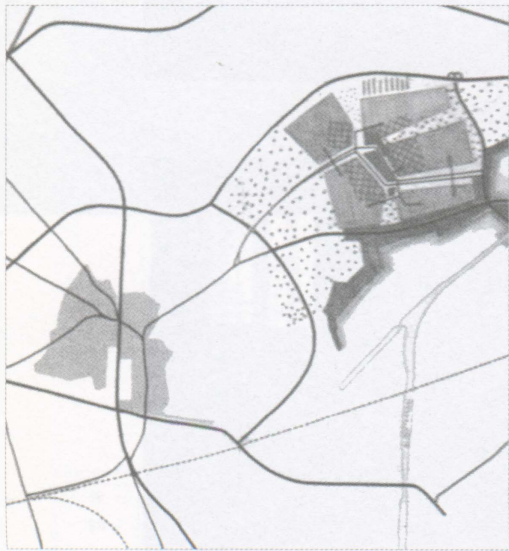
19
Proposal for alternative housing
development in Vorst
20
From open to closed housing
patterns in Vorst

21
Proposal for a housing environ-
ment with a density of 25 homes
per hectare

19
Voorstel voor een alternatieve
woonontwikkeling in Vorst
20
Van open naar gesloten woonpa-
tronen in Vorst

21
Voorstel voor een woonomgeving
met een dichtheid van 25 woningen
per hectare

22 . 23
24 . . .

22 Plan for a 5-lobed satellite town near Genk, by S.J. van Embden and M.G. van den Berg-Mey, 1965

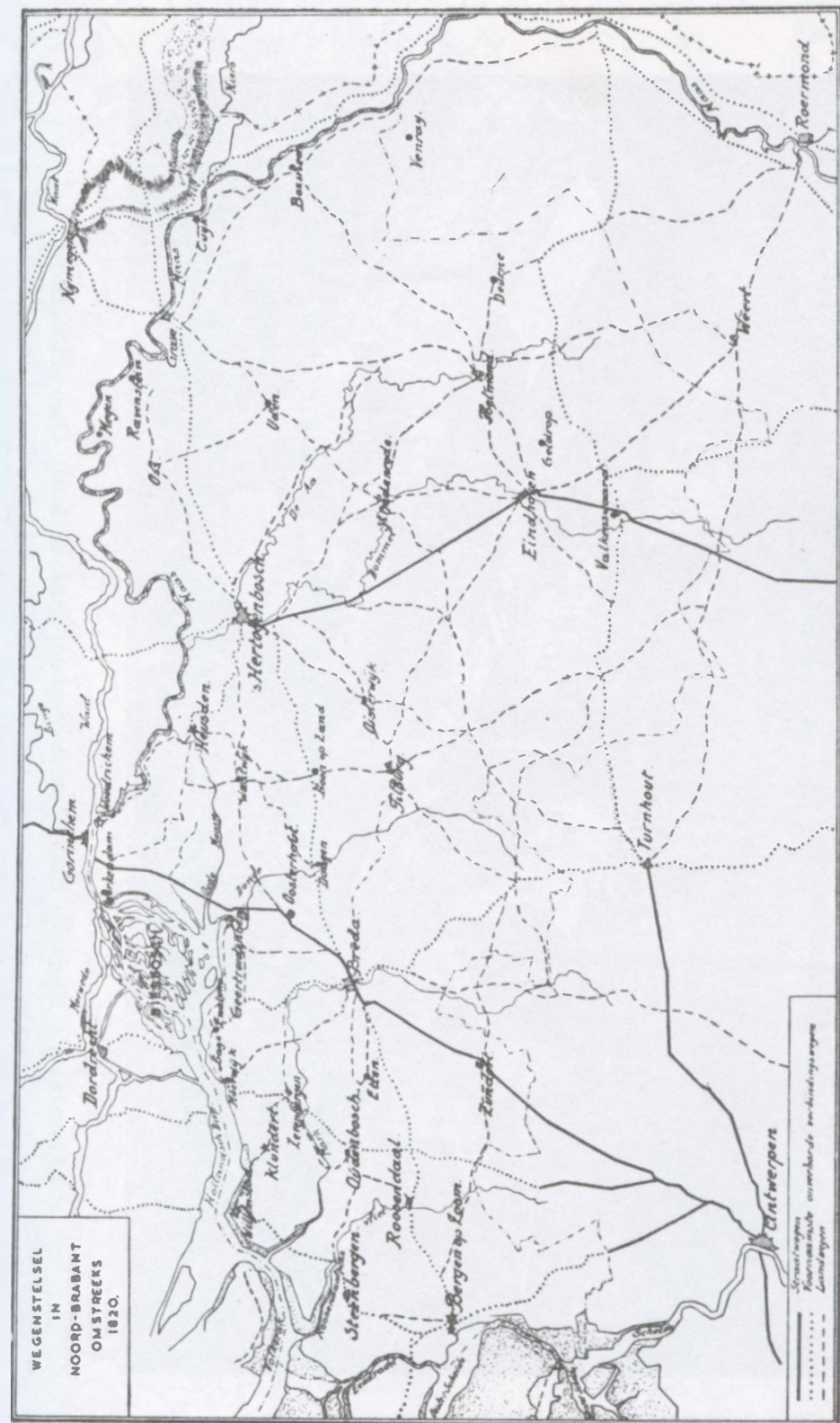
23 The contemporary scattered urban form of Genk; Sledderlo is a peripheral fragment, and the area of the satellite town is gradually filling up with residential estates.

24

24 Urban development plan for the southern lobe of the satellite town near Sledderlo, by S.J. van Embden and M.G. van den Berg-Mey, 1965

23 Hedendaagse uiteengelegde stedelijkheid van Genk; Sledderlo is een perifeer fragment, het areaal van de satellietstad vult zich stil aan met verkavelingen.

24 Stedenbouwkundig plan voor de zuidelijke lob van de satellietstad bij Sledderlo van S.J. van Embden en M.G. van den Berg-Mey, 1965

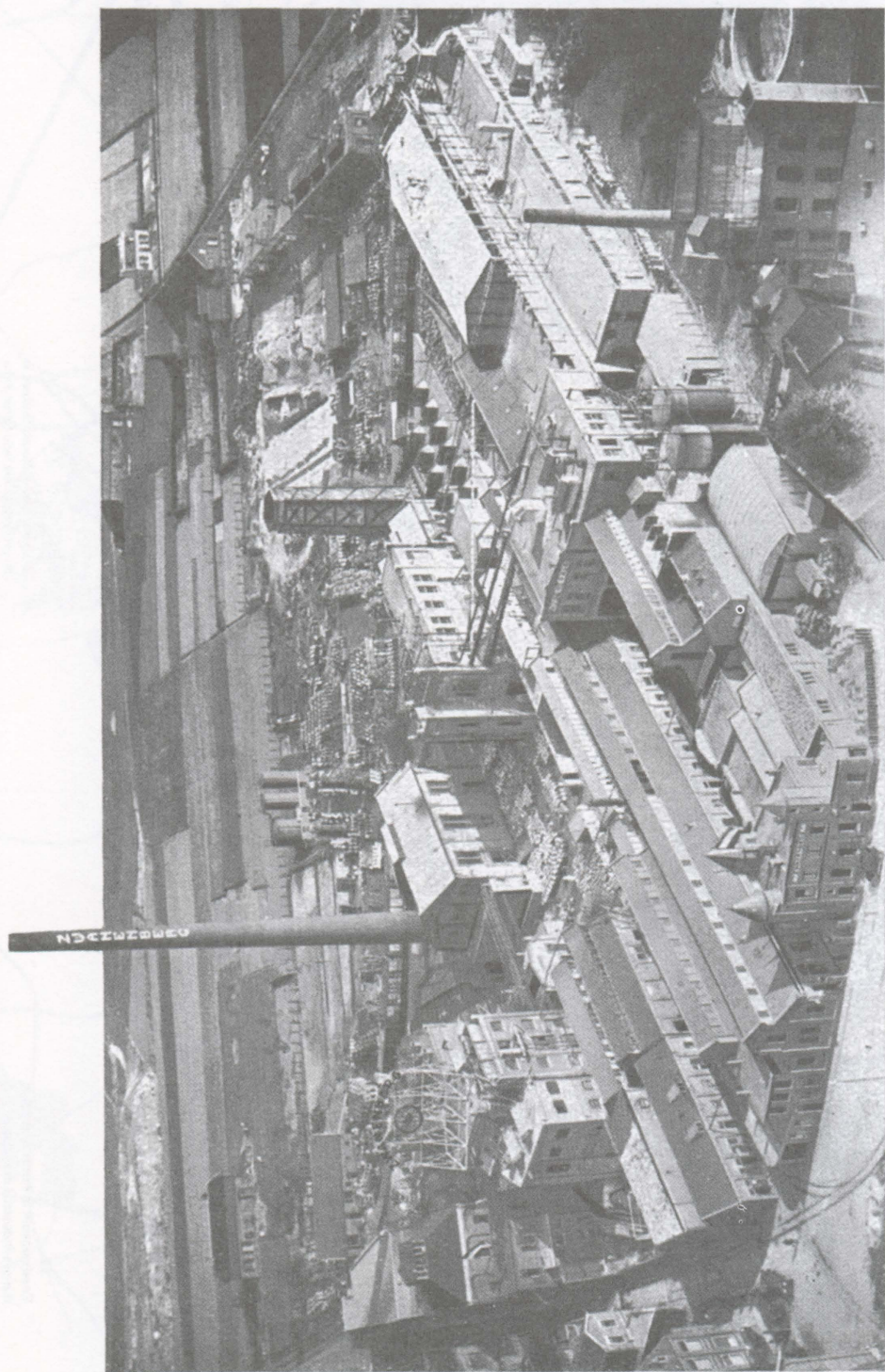
Ontleend aan een door de graveurs C. van Baarsel en Zoon vervaardigde kaart, verschenen bij F. J. Weijgand te 's-Gravenhage omstreeks 1820

25

Road network in North Brabant in the pre-industrial era (about 1820): only a few metalled roads in a largely unmetalled region

25

Wegenstelsel in Noord-Brabant in de pre-industriële fase (omstreeks 1820): slechts enkele verharde wegen in een grotendeels onverhard territorium

Luftphoto K.L.M.
Zwanenberg's Fleisch- und Gemüsekonservenfabriken, Oss (Holland).

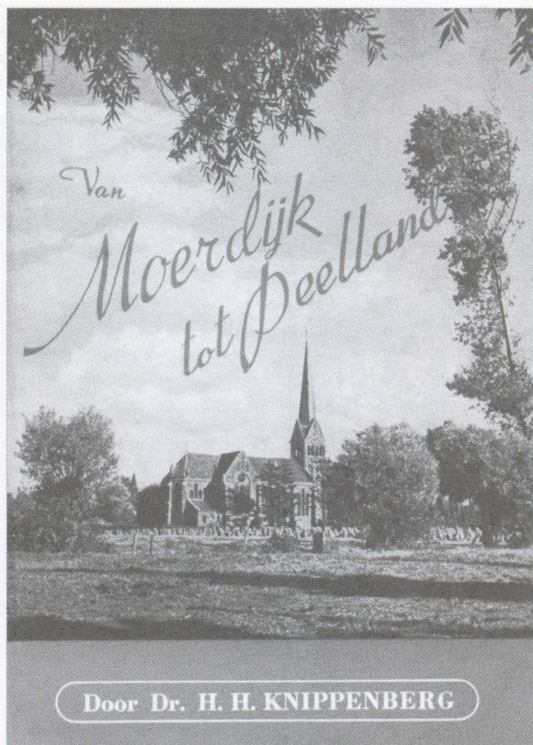
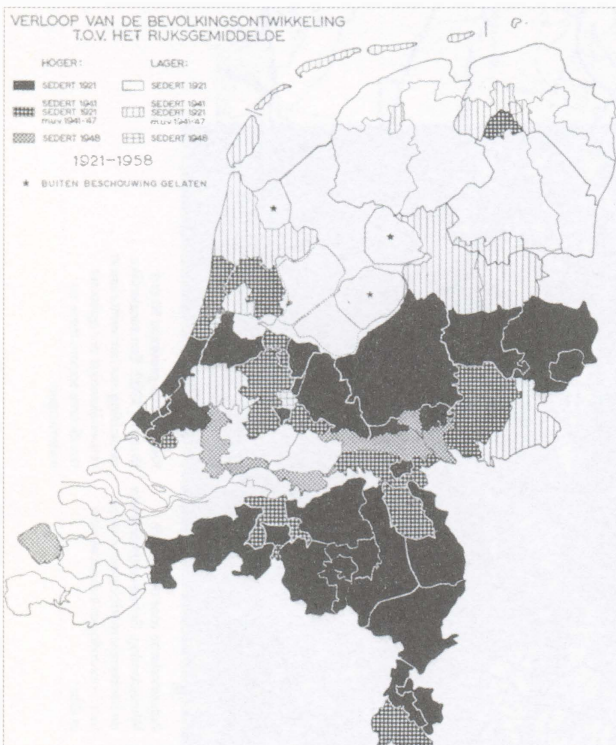

•	•
• 26 •	• •
•	•
• 27 •	• •
•	•

26 Industrialisation before World War II. Increase in scale of the existing morphological structure; pre-war industrialisation in Oss

26 Map of the province of North Brabant, 1932. A considerable concentration of the region in terms of transport; the appearance of various rail, tram and waterways

27 Kaart van de provincie Noord-Brabant, 1932. Een aanzienlijke verdichting van het territorium in verkeerkundige zin; opkomst van diverse spoor-, tram- en waterwegen

U ZOEKT
INDUSTRIETERREIN
IN EEN GEMEENTE MET EEN

**MANNELIJK
ARBEIDSOVERSCHOT?**

SCHIJNDEL

BIEDT U DAT

GUNSTIG GELEGEN AAN
WEG - SPOOR - WATER

INLICHTINGEN TEN GEMEENTEHUIZE
TELEFOON 04104-235

HERTOGENBOSCH

EINDHOVEN

28 • 29

• 30 •
• • •

28

Course of population changes in the Netherlands between 1921 and 1958. A great increase in population in the industrial regions such as North Brabant, Twente and Limburg

29

Immediately after World War II, attention was requested for the position and function of North Brabant in the reconstruction of the Netherlands. 'Familiarity with this area and people will strengthen one's conviction that involving it more closely in the economic and

psychological aspects of the existence of our people will be of great benefit to the general well-being of the nation.' When the region was inventoried, reference was made primarily to the pre-industrial landscape and the 'true' nature of Brabant people.

30

Attracting industry into the borough of Schijndel, 1962

28

Verloop van de bevolkingsontwikkeling tussen 1921 en 1958 in Nederland. Een sterke toename van de bevolking in de industriële regio's, zoals Noord-Brabant, Twente en Limburg

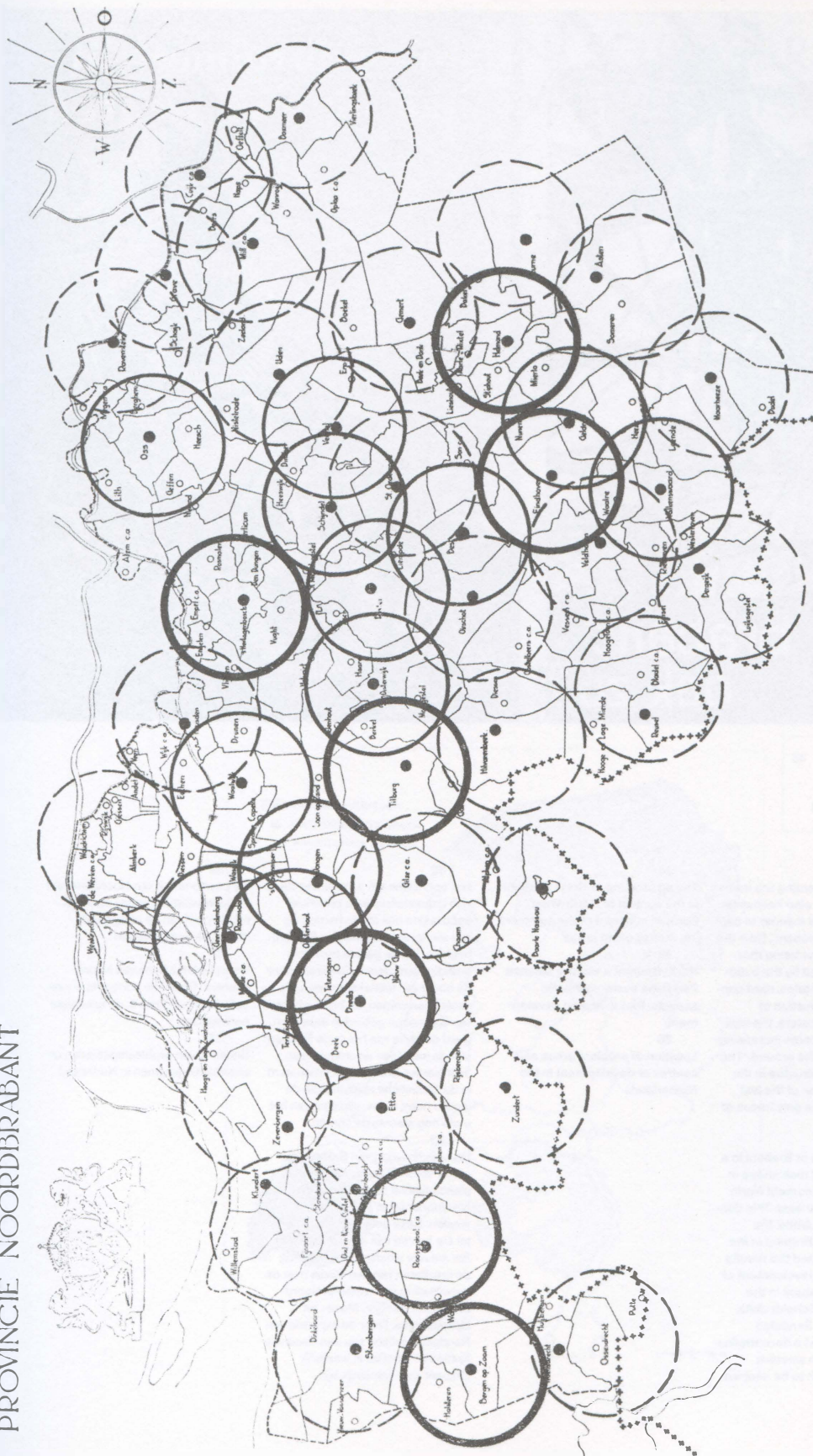
29

Direct na de Tweede Wereldoorlog werd aandacht gevraagd voor de positie en functie van Noord-Brabant binnen de wederopbouw van Nederland. 'Bekendheid met deze streek en dit volk, zal de overtuiging sterken, dat door nauwere inschake-

ling ervan in het economisch en geestelijk apparaat van ons volksbestaan de algemeene welstand van onze natie zeer gebaat is.' Bij de inventarisatie van de streek werd vooral teruggegrepen op het pre-industriële landschap en de 'ware' Brabantse volksaard.

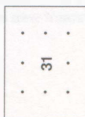
30

Werving van industrie voor de gemeente Schijndel, 1960

31

A province-covering pattern of centres to be developed. *Industrial Distribution Memorandum*, Provincial Planning Department of North Brabant

31

Een provinciedekkend patroon van te ontwikkelen kernen. *Nota Industrierepreading*, Provinciale Planologische Dienst Noord-Brabant

32 • 33	34 • 35
• • •	• • •
• • •	• 36 •

32

The optimism regarding the industrialising province also necessitated the review of all manner of partisan 'Images of Brabant'. Now the whole province was being thoroughly transformed by the building of industrial estates, road construction, reorganisation of agrarian areas, etcetera, the idyll of old Brabant became increasingly hard to find on the ground. 'The new Brabant constructed in the technical revolution of the last half-century shows only traces of the old.'

33

The consideration of Brabant in a wider context first took shape in planning in the document *North Brabant in the new west*. This document, with the subtitle *The Function of North Brabant in the New West*, presented the results of a study on the development of western North Brabant in the Rhine, Maas and Scheldt delta. The expansion of Randstad Holland meant that a decentralisation of functions in western Brabant was much to be desired.

34

The positioning of North Brabant in the context of North-West Europe: midpoint of the surrounding metropolitan areas

35

North Brabant's welfare balance. Part I: the socio-economic aspects. Part II: spatial development

36

Location of problem areas and centres of development in the Netherlands

32

Het optimisme ten aanzien van de zich industrialiserende provincie, noodzaakte ook tot de herziening van allerlei voorgenomen Brabantbeelden. Nu de gehele provincie grondig werd getransformeerd door de bouw van fabrieksterreinen, de aanleg van wegen, de herinrichting van agrarische gebieden enzovoort, werd de idylle van het oude Brabant steeds moeilijker waarneembaar. 'Het nieuwe Brabant geconstrueerd in de technische revolutie van de laatste halve eeuw, vertoont van het oude nog slechts de sporen.'

33

De beschouwing van Brabant in groter verband kreeg een eerste planologische uitwerking in de nota *Noordbrabant in het nieuwe westen*. Deze nota, met als ondertitel *De functie van noordbrabant in het nieuwe westen*, presenteerde de resultaten van een studie over de ontwikkeling van westelijk Noord-Brabant in de Rijn-, Maas-, en Scheldedelta. Door de expansie van Randstad Holland zou een decentralisatie van functies in westelijk Brabant zeer wenselijk zijn.

34

De positionering van Noord-Brabant in Noordwest-Europees verband: middelpunt van de omliggende metropolitane gebieden

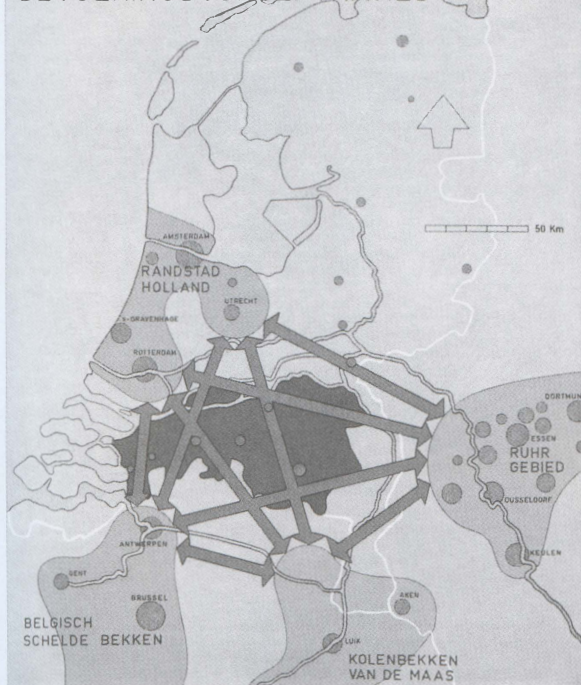
35

De welvaartsbalans van Noord-Brabant. Deel I: de sociaal-economische facetten. Deel II: de ruimtelijke ontwikkeling

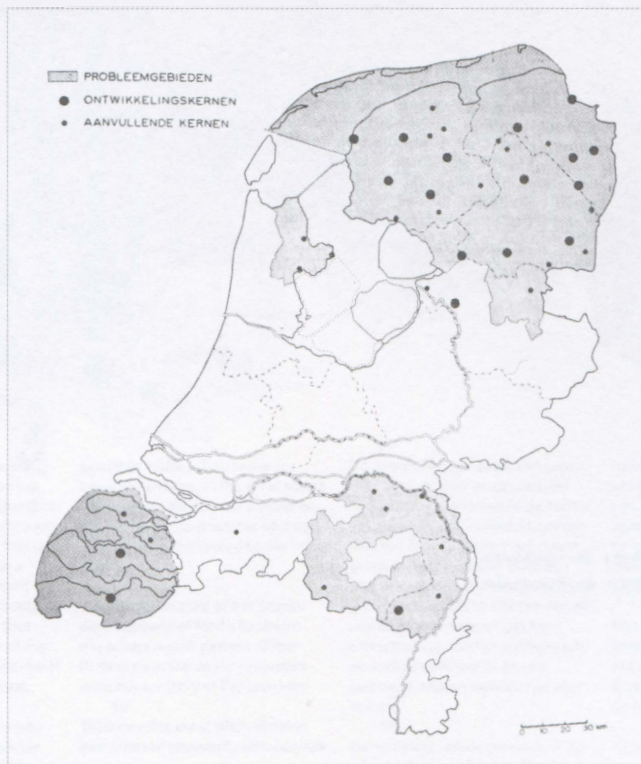
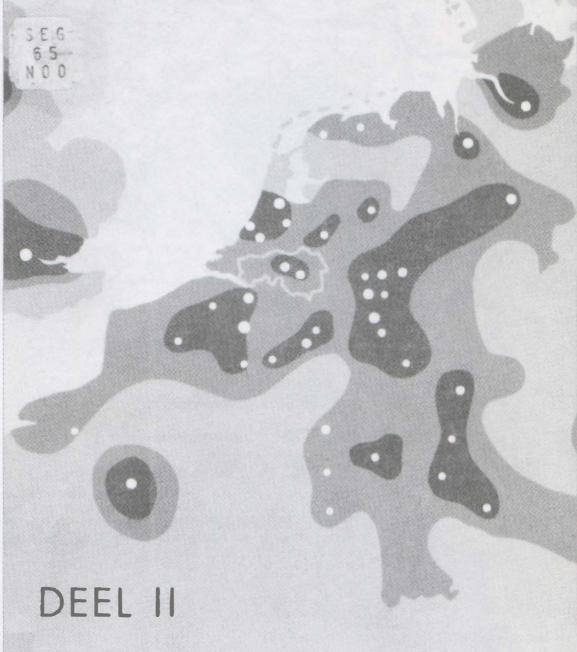
36

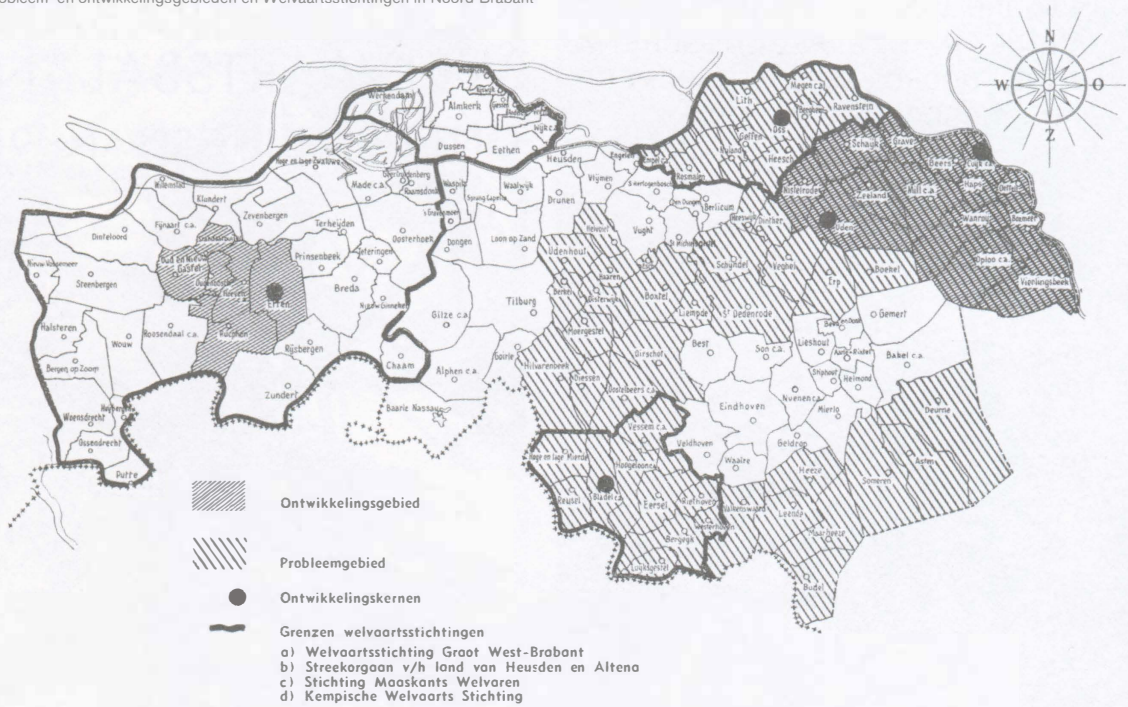
Situering van probleemgebieden en ontwikkelingskernen in Nederland

DE LIGGING VAN DE PROVINCIE NOORD-BRABANT IN HET RELATIESCHEMA VAN DE NOORD-WEST EUROPESE BEVOLKINGSCONCENTRATIES

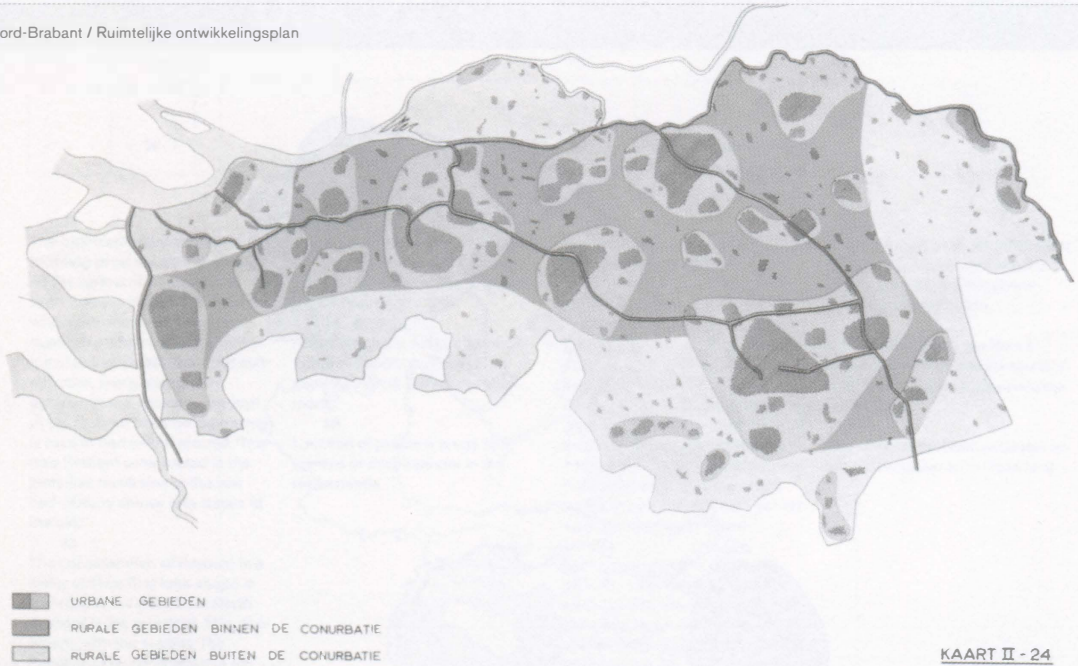

NOORD-BRABANT WELVAARTSBALANS ONTWIKKELINGSPLAN-1965

Noord-Brabant / Ruimtelijke ontwikkelingsplan

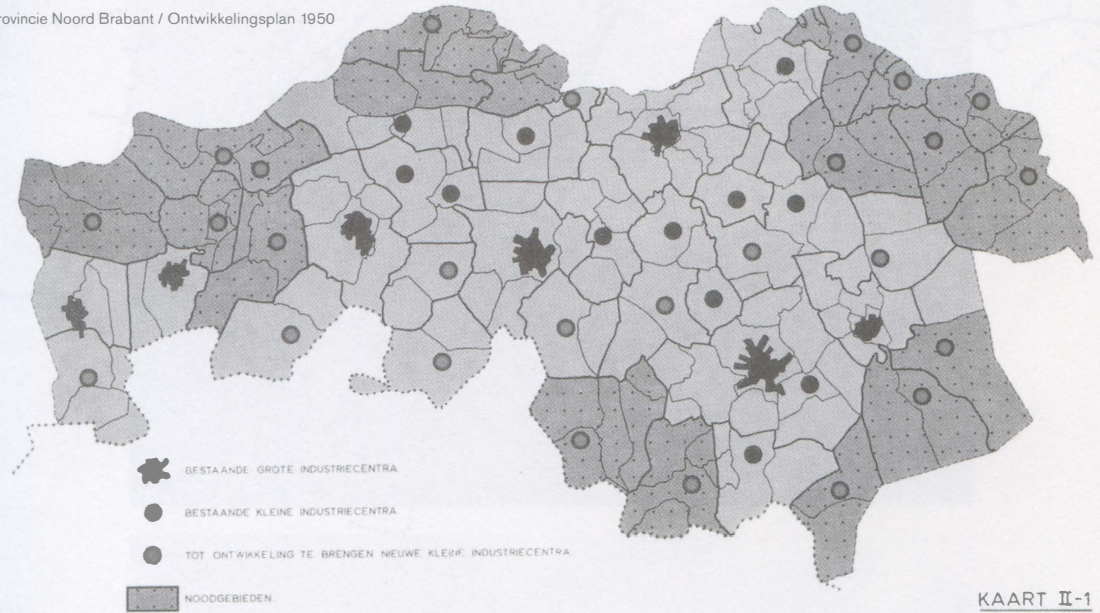

KAART II - 24

• 37 •	• 39 •
• • •	• • •
• 38 •	• 40 •

Provincie Noord Brabant / Ontwikkelingsplan 1950

37

The guiding concept in the designation of 'problem areas' by the national and provincial authorities was that 'the extra economic injections given to these areas had to be followed immediately by a socio-cultural development of these areas. This was intended to create a standard of living that would prevent a distortion of the economic and socio-cultural life of the community and individual.'

38

The division of the province into rural and urban areas. A flexible spatial development should be

possible in the urban areas for several decades, in the rural zones the agrarian landscape should be spared as far as possible and agriculture should develop to the maximum.

39

The feared picture of the spatial development of North Brabant: the urbanisation pattern of the Ruhr area in Germany projected onto the territory of the province

40

1950 development plan: division into areas of prosperity with centres

37

De aanwijzing van 'probleemgebieden' door de rijks- en provinciale overheid had als leidende gedachte dat 'de extra economische injecties die men deze gebieden gaf, direct gevolgd moest worden door een sociaal-culturele stoffering van deze gebieden. Dit laatste om een niveau van leven te scheppen dat het scheeftrekken van het economisch en sociaal-cultureel leven van gemeenschap en individu zou voorkomen.'

38

De verdeling van de provincie in rurale en urbane gebieden. Binnen de urbane zones zou een flexibele

ruimtelijke ontwikkeling gedurende enkele decennia mogelijk moeten zijn, binnen de rurale zones zou het agrarische landschap zo veel mogelijk gespaard moeten blijven en diende de landbouw tot maximale ontplooiing te komen.

39

Het angstbeeld voor de ruimtelijke ontwikkeling van Noord-Brabant: het verstedelijkingspatroon van het Duitse Ruhrgebied geprojecteerd op het provinciale territorium

40

Ontwikkelingsplan 1950 – indeling in welvaartsrayons met centra

